

Lisäys erityisuimarannekkeen avustaja -oikeuteen

Elinvoimalautakunta 24.08.2021 § 7

Eettisesti ja liikuntakulttuurin tasa-arvoisuuden näkökulmasta tarkasteltuna yhteiskunnan tulisi tarjota vammaisille ja pitkäaikaissairaille jäsenilleen heille soveltuvia liikuntamahdollisuuksia. Perinteisen ohjatun toiminnan lisäksi tulevaisuudessa on tärkeää vahvistaa sellaisen omaehtoisen tai avustajan kanssa suoritettun liikunnan edellytyksiä, joka voi toteutua säännöllisesti lähes päivittäin ja lähiympäristössä. (Erityisryhmien liikunta 2000 – toimikunnan mietintö 1996,15).

Ikääntyneet ja toimintarajoitteiset liikkuvat normaaliolosuhteissakin muuta väestöä vähemmän, ja vallitsevassa ajassa liikkumattomuus on edelleen lisääntynyt yhteiskuntaa koetelleiden rajoitusten kautta. Aikuisväestöstä sekä lapsista ja nuorista vain kolmasosa liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Esimerkiksi noin 10 % suomalaisista sairastaa tyypin 2 diabetesta, josta merkittävä osa on ehkäistävissä elintapamuutoksilla, kuten liikunnalla. Koko väestön tasolla riittämätön liikunta aiheuttaa lisäkustannuksia terveydenhuollon suorien kustannusten, tuottavuuskustannusten (menetetty työpäivät), ikääntyneiden kasvavien hoivakulujen, syrjäytymisen kustannusten sekä sosiaalietuuksien lisäkustannusten osalta. Liian vähäisen fyysisen aktiivisuuden yhteiskunnallisten kustannusten on arvioitu olevan vähintään kolme miljardia euroa vuodessa. Väestön fyysisen aktiivisuuden tuomat terveys- ja hyvinvointi vaikutukset ovat merkittäviä julkisen talouden kestävyuden kannalta. Liikuntaan ja liikkumiseen panostamisella voidaan saada aikaan merkittäviä kustannussäästöjä. Tässä ajankohdassa on tarpeen kohdentaa lisäpanostuksia erityisesti toimiin, jotka vaikuttavat ikääntyneiden sekä erityistä tukea tarvitsevien mahdollisuuksiin liikkua ja harrastaa liikuntaa. (VLN, Lausunto julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021–2024.)

Erityisuimaetu on laajasti kunnilla käytössä oleva tuote. Etu on käytössä kaikissa PKS kunnissa (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) sekä esim. Kuuma-kunnista niissä, joissa on uimahalli (Kerava, Järvenpää, Tuusula, Kirkkonummi, Nurmijärvi). Nyt esitetyn erityisuimarannekkeen tavoitteena on tukea vihtiläisiä henkilöitä, joilla on jokin sairaus, vamma tai merkittävä terveydellinen haitta, jonka omatoimista hoitoa ja kuntoutusta uimahallipalvelut (vesiliikunta) tukevat.

Erityisuimaedun myöntämisperiaatteet sekä hinnat vaihtelevat kunnittain, mutta peruseriaate on, että edun saa joko nimetyillä KELA-kortin tunnuksilla tai lääketieteelliseen lausuntoon perustuvalla todistuksella merkittävästä haitasta.

Vihdin erityisuimarannekkeeseen oikeuttavista sairauksista, vammoista sekä terveydellisistä haitoista on pyydetty asiantuntija -lausuntoa

Perusturvakuntayhtymä Karviaiselta elokuussa 2021. Terveysjohtaja Pippa Laukan lausunnon mukaan liitteen lista on asianmukainen.

Valmistelija

Sari Sarpaneva etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 5920 415

Esittelijä

Elinvoimajohtaja

Ehdotus

Elinvoimalautakunta päättää, että

1.	Vihdissä otetaan käyttöön 1.1.2022 alkaen erityisuimaranneke.
2.	Rannekkeen saa joko nimetyillä KELA-kortin tunnuksilla tai lääketieteelliseen lausuntoon perustuvalla todistuksella merkittävästä haitasta. Lääketieteellinen selvitys tarkoittaa kopiota sairauskertomuksesta tai muuta dokumenttia, josta luotettavasti selviää diagnoosi ja sairauden vaikeusaste (esim. epikriisi, C tai B -lausunto). <ul style="list-style-type: none"> • lista liitteenä
3.	Rannekkeen voi lunastaa uimahallin kassalta, mikäli myöntämisehdot täyttyvät. Henkilöllisyys sekä oikeutus korttiin tulee voida osoittaa pyydettyäessä.
4.	Ranneke kattaa uimahallin sisäänpääsymaksun kerran päivässä.
5.	Rannekkeen hinta on 60 €/v + 6€ ranneke.
6.	Erytyisuimaetu on voimassa ostopäivästä lukien yhden vuoden. Uimahallin vuosisulkemista ei hyvitetä.
7.	Ranneke on alennushintainen tuote, joten sitä ei voi maksaa liikuntaseteleillä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jäsen Väyrynen poistui osallisuusjäävänä tämän asian käsittelyn ajaksi.

Elinvoimalautakunta 08.03.2022 § 13
441/12.04.00.02/2021

Liikuntapalvelut otti käyttöön erityisuimarannekkeen tammikuussa 2022. Kuntalaisilta saadun palautteen mukaan erityisuimaranneekkeeseen liittyvässä avustaja-oikeudessa on puutteita. Saadun palautteen mukaan oikeus avustajaan tulisi olla kaikilla, joilla on EU:n Vammaiskortissa A-merkintä (= avustaja-merkintä).

Nyt voimassa olevat oikeudet avustajaan on määritelty siten että avustajaan ovat oikeutettuja:

- kehitysvammaiset
- CP-vammaiset
- näkövammaiset
- alle 10-vuotiaat myöntämisperusteet täyttävät lapset
- muut harkinnanvaraiset, joiden sairaus tai vamma sitä edellyttää

EU:n Vammaiskortti on vapaaehtoinen kommunikoinnin ja osallistumisen apuväline. Se on tarkoitettu ihmisille, jotka tarvitsevat erityistä tukea osallistumisessa yhteiskunnan toimintaan.

Vammaiskortin voi saada henkilö, joka on saanut myönteisen päätöksen:

Kelan etuudet:

- alle 16-vuotiaan vammaistuki
- 16 vuotta täyttäneiden vammaistuki
- eläkettä saavan hoitotuki
- kuulovammaisen tulkkauspalvelu (A)
- kuulo- ja näkövammaisen tulkkauspalvelu (A)
- puhevammaisen tulkkauspalvelu (A).

Muut päätökset:

- vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta
- sosiaalihoitolain mukainen liikkumisen tuki (ns. kuljetuspalvelupäätös)
- vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu
- näkövammaiskortti (A)
- omaishoidosopimus (vammaiskortti tarkoitettu omaishoidettavalle) (A)
- saattajapalvelu (A)
- vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen (A)
- henkilökohtainen apu (A)
- erityishuolto-ohjelman mukainen päätös ja siihen liittyvät palvelut (A)
- erityisen tuen päätös (A).

(A) = Korttiin voi saada A-merkinnän. Sen avulla voi halutessaan osoittaa, että henkilö tarvitsee mukaansa avustajan tai tukihenkilön.

Erytysuimarannekkeen ja siihen liittyvien avustaja-oikeuksien taustatekijät poikkeavat jonkin verran EU:n Vammaiskortin myöntämiseen liittyvistä taustoista. A-merkinnän oikeuttaminen avustajaan laajentaisi aikaisemmin oikeutettujen määrää jonkin verran, millä olisi vähäisiä taloudellisia vaikutuksia liikuntapalveluiden tuloihin. A-merkinnän hyväksyntä poistaisi asiakkaalta terveystietojen selvitysvelvollisuuden niissä tapauksissa, joissa vamma ei ole selkeästi päällepäin havaittavissa ja joissa asiakas on jo tehnyt selvityksiä Kelalle korttia hakiessaan.

Valmistelija

Sari Sarpaneva etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 5920 415

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Petra Ståhl

Ehdotus

Elinvoimalautakunta päättää hyväksyä EU:n Vammaiskortin A-merkinnän oikeudeksi avustajaan Vihdin uimahallin palveluita käytettäessä.

Päätös

Elinvoimalautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä EU:n Vammaiskortin A-merkinnän oikeudeksi avustajaan Vihdin uimahallin palveluita käytettäessä.